

6. Morské oko

Poloha a rozloha:

Prírodné jazero Morské Oko, nazývané aj ako Veľké Vihorlatské jazero, patrí medzi najkrajšie prírodné zákutia východného Slovenska. Nachádza sa v

bukových lesoch pohoria Vihorlat, v chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty. Toto malebné horské jazero leží v nadmorskej výške 618 m nad morom a pri pohľade zo Sninského kameňa (1005 m n. m.) má podobu nepravidelnej päťcípej hviezdy. Jeho šírka je 312 m, dĺžka 775 m a hĺbka dosahuje 25-28 m. Svojou rozlohou 13 ha je teda najväčším sopečným jazero na Slovensku. Hladina vody počas roka kolíše. Rozdiel medzi najvyšším stavom na jar a najnižším na jeseň môže dosahovať až 3 m. To závisí od množstva zrážok počas roka.

Vznik jazera:

Vznik jazera Morské oko je datovaný do obdobia doznievania sopečnej činnosti vo Vihorlate. Mohutný zosuv z východného svahu Motrogonu a Jedlinky zahradili dolinu potoka Okna a za vzniknutou bariérou vzniklo toto najznámejšie vihorlatské prírodné jazero. Do jazera ústí 6 - 8 stálych i príležitostných

prameňov a prebytočnú vodu odvádza do potoka Okna hrádza priehradného múru, postaveného v 80. rokoch 19. storočia.

Vývoj jazera pokračuje aj v súčasnosti. Prírodnými procesmi, ale aj činnosťou človeka (výstavba lesných ciest, ťažba dreva) sa zvyšuje erózia. Do jazera sa tak prítokmi dostáva viac pôdy a zeminy, čo spôsobuje postupné zanášanie a urýchľovanie prirodzeného procesu starnutia jazera. Okrem pôdy a zeminy sa do jazera dostáva organický materiál (lístie, konáre,

kôra a pod.), ktorý sa vo vode rozkladá a ochudobňuje vodu o kyslík. Voda tak obsahuje viac živín, čo podporuje rozširovanie rias a stáva sa nepriehľadnou. Z dôvodu zmiernenia, resp. zabránenia prístupu kalnej vody s lísťím a inými nečistotami do jazera, boli na hlavných prítokoch vybudované prehrádzky.

Fauna a flóra:

Jazero Morské oko každoročne priláka množstvo turistov, ktorí si s radosťou prichádzajú pozrieť tento európsky unikát z hľadiska bohatého zastúpenia flóry i fauny. Na území Morského oka sú najrozšírenejšie bučiny, často so zachovalými pralesovitými ukážkami, z ihličnatých drevín je v tejto oblasti pôvodná iba jedľa. Z typických druhov rastlín možno spomenúť kamzičník rakúsky, mliečivec alpínsky, vrbu sliezsku, horec luskáčovitý, podbelicu alpínsku, plavúň jedľovitý, nevädzu mäkkú, kokorík praslenatý, alebo telekiu ozdobnú, jastrabník sedmohradský, skopóliu kranskú, kostihoj srdcovitý, či razivku smradľavú. Na Sninskom kameni rastie aj vzácny severský rozchodník ročný, známy u nás len z Nízkych Beskýd a Slovenského rudohoria.

Morské oko je zaujímavé nielen svojim vznikom, polohou a krásou, ale i tajným životom pod vodnou hladinou. Pôvodne v jazere žili iba tri druhy rýb – pstruh potočný, slíž severný a čerebľa pestrá. Dnes sa v jazere a v okolitých prítokoch nachádza 13 druhov rýb. Najdominantnejší je v súčasnosti jalec hlavatý.

Z obojživelníkov boli na území doteraz zistené: salamandra škvrnitá, ropucha bradavičnatá, skokan hnedý. Z plazov je pre túto oblasť typická užovka stromová, vretenica severská. Na území je možné vidieť jeleňa, líšku, kunu skalnú, ojedinele sa tu objavuje vlk dravý, rys ostrovid. Pri jazere Morské oko bola pozorovaná vydra riečna. Z vtákov sú v okolí zaujímavými sova dlhochvostá, bocian čierny, tesár čierny, d'ateľ bielochrbtý, trasochvost horský, jariabok hôrny a iné.

Jazero Morské oko je štátnou prírodnou rezerváciou s chránenou flórou a faunou, preto rybolov, člnkovanie a kúpanie sú prísne zakázané.

Prírodná rezervácia:

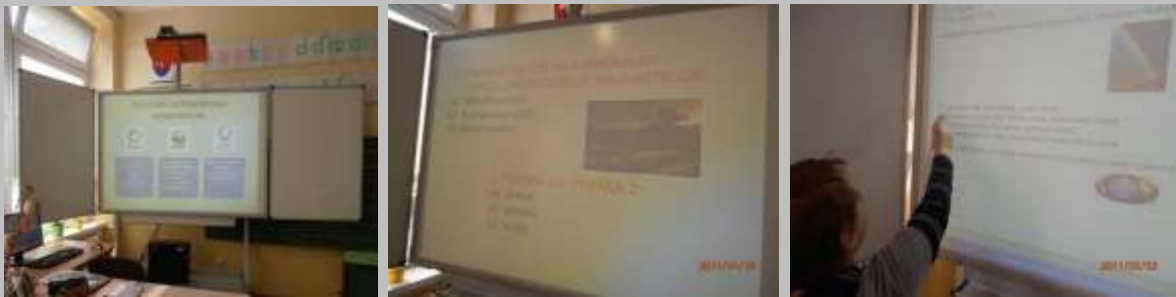
Národná prírodná rezervácia Morské oko je súčasťou CHKO Vihorlat. Rozloha tohto chráneného územia je 108,48 ha, pričom 13,8 ha je vodná

plocha. Za národnú prírodnú rezerváciu bola vyhlásená v roku 1984 (novelizácia v roku 1988).

Dôležitosť ochrany životného prostredia sme si pripomenuli aj my prostredníctvom najrozmanitejších aktivít. Na internetových stránkach sme sa oboznámili s alarmujúcimi údajmi, ktoré ľudstvo vedú do záhuby – s vplyvom kyslých dažďov na našu planétu, s nebezpečným otepľovaním, výrubmi dažďových pralesov či ničivým vplyvom priemyselných odpadov.

O ohrozených živočíšnych druhoch a stále pribúdajúcich prírodných katastrofách sme sa dozvedeli viac v prezentácii s názvom POZNAJ A CHRÁŇ. Kto pozorne sledoval nielen množstvo pútavého obrázkového materiálu, ale aj text, nemal problém s odpoveďami v následnom kvíze.

Už tradičnou aktivitou tematicky ladených dní býva aj tvorba plagátov. Musíte uznať, že tie tohtoročné boli mimoriadne pútavé a nápadité.

Aby sme o význame triedenia odpadu a ochrane prírody len nerozprávali, vyrazili sme do terénu a zmapovali sme rozmiestnenie nádob na separovaný odpad v našom meste. V separovaní odpadu nie sme žiadnymi

nováčikmi. Už dávno vieme, ktorý odpad patrí do žltého, modrého, či zeleného kontajneru.

Keďže sme sa tento rok zapojili do celoslovenskej akcie s názvom "Vyčistíme si Slovensko", nielenže sme vyzbierali odpad v blízkom okolí školy, ale sme aj lokalizovali jednu menšiu čiernu skládku. Nakoľko sme boli vybavení ochrannými rukavicami a igelitovými vrecami, spoločnými silami sme ju v priebehu dopoludnia aj odstránili.

Zdroje:

<http://www.morskeoko.sirava.sk/>

<http://www.sirava.net/sk/turistika/narodna-prirodna-rezervacia-morske-oko>

<http://www.morske-oko.sk/okolie.html>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1nen%C3%A1_krajinn%C3%A1_oblas%C5%A5_Vihorlat